

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

ANEKS

do sprawozdania ze sprawdzianu przeprowadzonego w 2014 roku
w województwie warmińsko-mazurskim

CZĘŚĆ II OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM

Łomża 2014

OPRACOWANIE

JOLANTA NAWROCKA

WSPÓŁPRACA

MARIA FROMELC-CHMIELEWSKA

KRZYSZTOF NAJDA

GRAŻYNA KLIMUSZKO

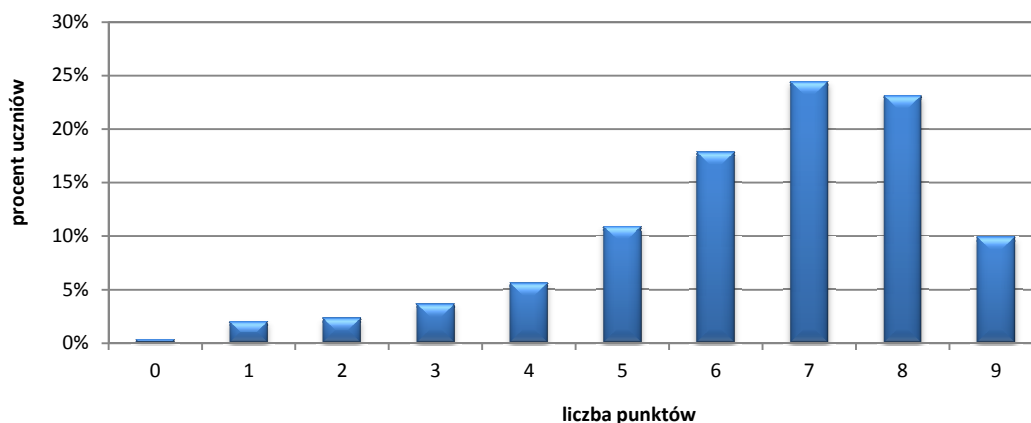
Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

1. CZYTANIE

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań z obszaru *pisanie* uczniowie z lekką niepełnosprawnością intelektualną mogli otrzymać 9 punktów. Średni wynik w tym obszarze – to 6,5 punktu (72% punktów możliwych do zdobycia).

Maksymalną liczbę punktów uzyskało 44 piszących. Najniższy wynik (0 pkt) otrzymał jeden uczeń. Rozkład wyników w omawianym obszarze przedstawiono na wykresie 1.1.

Wykres 1.1. Rozkład wyników w *czytaniu* (arkusz niestandardowy S-8-142)

Pięć pierwszych zadań w arkuszu uczniowie rozwiązywali z wykorzystaniem wiersza Marka Głogowskiego *Męskie gotowanie*. Kolejne zadania z obszaru *czytanie* (10., 11. i 12.) dotyczyły tekstu zredagowanego specjalnie na potrzeby arkusza w oparciu o informacje zawarte w książkach Marii Ziółkowskiej, *Skąd my to mamy?* i Władysława Kopalińskiego, *Opowieści o rzeczach powszednich*.

Wykres 1.2. Poziom wykonania zadań z *czytania* (arkusz niestandardowy S-8-142)

W zadaniu 10., najłatwiejszym z omawianego obszaru w tegorocznym teście, uczeń musiał określić, o czym opowiada przeczytany przez niego tekst. Takie pytanie często rozpoczyna analizę wybranego utworu. Dobre opanowanie tej umiejętności jest podstawą do głębszej analizy każdego tekstu, na przykład opowiadania, także na kolejnym etapie kształcenia. Wyszukiwanie informacji podanych wprost w wierszu i w tekście popularnonaukowym (zadanie 3., 5. i 12.) również nie sprawiło kłopotów szóstoklasistom. Piszący dobrze poradzili sobie z interpretacją tytułu wiersza (zadanie 4.). Ponieważ zadanie miało formę otwartą, warto przytoczyć kilka poprawnych odpowiedzi udzielanych przez szóstoklasistów.

Wiersz ma tytuł *Męskie gotowanie*, ponieważ

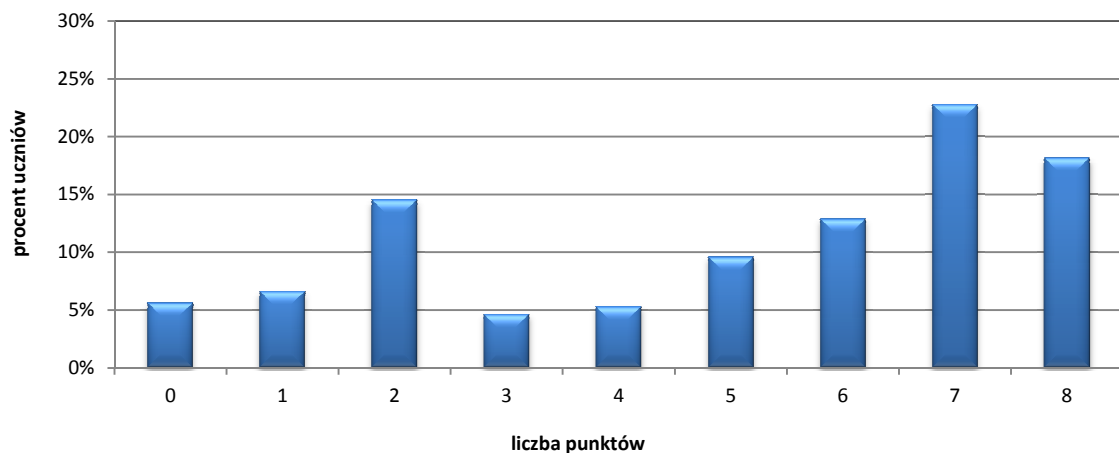
- *tata i syn przygotowują obiad.*
- *to mężczyźni gotują.*
- *tata chce zrobić obiad dla mamy.*
- *gotują sami mężczyźni.*
- *tata będzie gotował.*

Najtrudniejsze w obszarze *czytanie* okazało się dla uczniów zadanie 2. Poprawne rozwiązanie tego zadania wymagało od ucznia głębszej analizy wiersza, ponieważ odpowiedź nie była podana wprost. Spośród podanych szóstoklasista wybierał określenie wyrażające stan emocjonalny podmiotu mówiącego w pierwszej zwrotce wiersza. Zwykle uczniom z lekką niepełnosprawnością intelektualną, ze względu na ich dysfunkcje, trudność sprawia poprawne odczytywanie, określanie i nazywanie uczuć oraz stanów emocjonalnych. Można więc uznać za sukces, że co drugi szóstoklasista poprawnie rozwiązał zadanie 2.

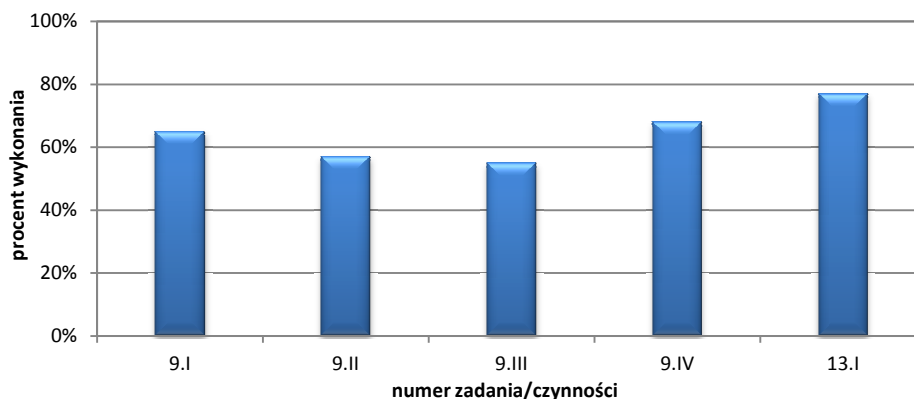
2. PISANIE

Poziom opanowania umiejętności z obszaru *pisanie* sprawdzano dwoma zadaniami otwartymi – 9. i 13. Za poprawne rozwiązanie tych zadań uczeń mógł otrzymać 8 punktów: za opisanie zdjęcia – 7 punktów, za udzielenie odpowiedzi na wskazany temat – 1 punkt. Średni wynik to 5 punktów (63% punktów możliwych do zdobycia). Maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za zadania 9. i 13. otrzymało 18,2% szóstoklasistów, 5,6 % uczniów nie otrzymało żadnego punktu. Na wykresie 2.1. przedstawiono rozkład wyników z obszaru *pisanie*.

Wykres 2.1. Rozkład wyników w *pisanii* (arkusz niestandardowy S-8-142)

Wykres 2.2. Poziom wykonania czynności z *pisanii* (arkusz niestandardowy S-8-142)

Zadanie 9.

Opisz sytuację przedstawioną na zdjęciu. Postaraj się napisać co najmniej 5 linijek.

Zadanie to polegało na opisanu zdjęcia przedstawiającego sytuację praktyczną, bliską doświadczeniu dzieci. Prace napisane przez uczniów ocenione zostały zgodnie z pięcioma kryteriami.

Kryterium I dotyczyło treści opisu. Za napisanie wypowiedzi zgodnej z poleceniem, w której uwzględnione zostały osoby, czynności i miejsce przedstawione na zdjęciu, uczeń mógł uzyskać maksymalnie 2 punkty.

Kryterium II dotyczyło oceny poprawności zredagowanej wypowiedzi pod względem językowym. Za realizację tego kryterium szóstoklasista mógł otrzymać maksymalnie 2 punkty.

Kryterium III sprawdzało poprawność ortograficzną zredagowanego opisu. Uczeń mógł otrzymać za to kryterium maksymalnie 2 punkty.

Kryterium IV oceniało poprawność interpunkcyjną w zredagowanym opisie. Za realizację tego kryterium piszący mógł uzyskać 1 punkt.

Należy dodać, że na wyniki tego zadania mieli wpływ także uczniowie, którzy w ogóle nie podjęli próby opisanego zdjęcia zamieszczonego w arkuszu, jak również piszący, których prace były zbyt krótkie, by mogły zostać ocenione. Aż 5,3% piszących nie podjęło próby zredagowania opisu zdjęcia.

Umiejętność opisywania jest ważna w życiu każdego człowieka – dziecka, ucznia, dorosłego; ma wpływ na proces porozumiewania się, przekazywania różnych komunikatów i informacji oraz funkcjonowania w społeczeństwie. Michał Głowiński w *Słowniku terminów literackich* definiuje opis jako: *jeden z dwu podstawowych, obok opowiadania, elementów narracji [...] W przeciwieństwie do opowiadania – czytamy – opis przedstawia pozazdarzeniowe składniki świata przedstawionego, tło, na którym przebiegają wydarzenia, wygląd postaci itp.; ukazuje składniki i właściwości danego przedmiotu w ich statyczności i – szczególnie często – w usytuowaniu przestrzennym* (Wrocław 2002, s. 358). Opis jako forma wypowiedzi rozwija u uczniów umiejętność komunikowania się. Dlatego warto zastanowić się, jak na tegorocznym sprawdzianie uczniowie poradzili sobie z tą formą wypowiedzi. Na podstawie analizy wyników zadania 9., przede wszystkim kryterium I, dotyczącego treści opisu, można podjąć próbę odpowiedzi na pytania:

- Jaki jest poziom opanowania umiejętności poprawnego komunikowania się przez szóstoklasistę z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim?
- Czy zdobyte w szkole podstawowej umiejętności mogą być podstawą do stworzenia bardziej rozbudowanych wypowiedzi, na przykład charakterystyki?

Cieszy na pewno to, że piszący zestaw S-8 podejmowali próby zredagowania opisu, często z dobrym skutkiem. Wyniki uczniów za zadanie 9. przedstawiono w Tabeli 2.1.

Tabela 2.1. Liczba zdobytych punktów, zadanie 9. (arkusz niestandardowy S-8-142)

Liczba punktów	Kryterium			
	I	II	III	IV
0	7,5%	37,3%	39,9%	32,0%
1	54,5%	10,9%	9,6%	68,0%
2	38,0%	51,8%	50,5%	-

KRYTERIUM I – TREŚĆ OPISU

Po sprawdzianie dokonano analizy ponad 100 losowo wybranych prac uczniowskich, przede wszystkim pod kątem realizacji kryterium I, czyli opisu miejsca, osób i czynności przedstawionych na zdjęciu.

Poniżej zamieszczono przykłady prac z komentarzami.

PRACA 1.

Rysunek przedstawia dzieci. Chłopiec i dziewczynka, którzy pieką ciasto. Dziewczynka jest ubrana w różową bluzkę na krótki rękaw. Jej włosy są splecione w dwa kucyki. Ma jeszcze na sobie niebieski fartuch. Chłopiec jest ubrany w szarą koszulkę. Ozdabia go granatowy fartuch w czarne kropki. Za nimi znajdują się szafki i kuchenka. Ściany kuchni są żółte. Nad zlewem znajdują się garnki i różne przyrządy kuchenne. Obok zlewu znajduje się okno. Przed oknem stoi czerwony kwiat w niebieskiej doniczce. Pomieszczenie ozdabiają kwiaty i szafki koloru brązowego. Nad kuchenką wiszą szafki.*

*praca była bardzo pokreślona, trudna do odczytania, dlatego została przepisana

Opis jest barwny i bogaty. Piszący użył wielu przymiotników i zwrotów określających stosunki przestrzenne. Skupił się na szczegółowym opisywaniu elementów przedstawionych na zdjęciu. O tym, co się dzieje, napisał w drugim zdaniu swojej wypowiedzi. Praca spełnia wymagania kryterium I, piszący uzyskał 2 punkty.

PRACA 2.

Wła rysunek widac chłopca i dziewczynkę którzy przygotowują kolację. Po lewej stronie są szafki koloru niebieskiego jest duża żarówka, szafka i półka do naczyń. Włażona para talerzami, jedna garbla, obok dziewczynki stoją dwa garnki i talerze i obok porzuczonej miski, ściany w kuchni są koloru różowego. Obok dłoń jest dłoń palenicyca, obok koloru czerwonego jest wino.

Autor pracy 2. przedstawił to, co znajduje się na zdjęciu w porządku przestrzennym. Opisując zdjęcie, uczeń użył rzeczowników, przymiotników i czasowników. Zredagowany opis jest barwny i plastyczny. Praca 2., podobnie jak praca 1., spełnia wymogi kryterium I. Szczególną uwagę czytelnika zwraca ostatnie zdanie, w którym uczeń używa porównania barwy kwiatu do koloru czerwonego jak wino oraz zauważa, że róża pachnie i.

PRACA 3.

na... zobacz... widac dziewczynke i chlopca
maliot ciasto chlopiec ma koralke w kropki
i widac kwiatka. Patelnie kran
szawki kuchenke gorzaw na stole jest
sot szklanki okno jest Biale blat na
zawiskach tam jest Biorz.

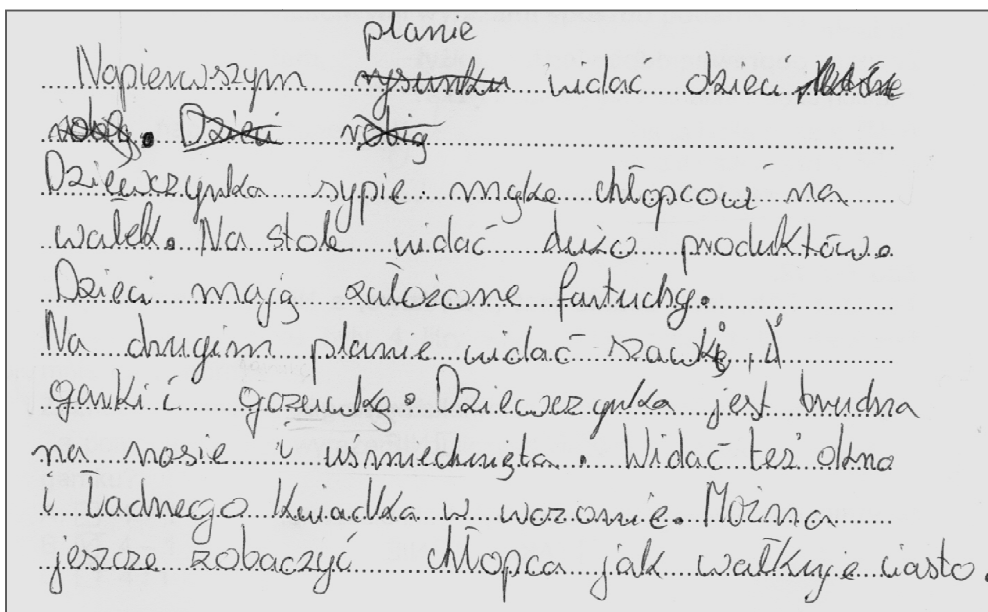
W opisie uczeń uwzględnił miejsce przedstawione na zdjęciu oraz osoby i czynności, które one wykonują. Zostały tym samym spełnione wymagania dotyczące kryterium I – uczeń uzyskał 2 punkty.

PRACA 4.

Na obrazku widac chlopca i
obuwzynke robia babeczki Iza i
Hubert wiece watek make z mis salatki
w oddali widac szafki widac okno
patelnie uszace za Izo i ~~Hubertem~~
widac okap i kuchenke Iza i Hubert
szczęśliwi sa ze robia babeczki
Iza sypie make na Huberta.

W powyższej pracy uczeń opisał przede wszystkim miejsce widoczne na zdjęciu, następnie czynności, które wykonują dzieci. Piszący nadał dzieciom ze zdjęcia imiona, nazwał emocje, które jego zdaniem towarzyszą pracy wykonywanej przez Izę i Huberta. Za treść opisu zgodnie z kryterium I uzyskał 2 punkty.

PRACA 5.

W treści pracy 5. znalazł się opis miejsca, czynności i osób przedstawionych na zdjęciu. Za kryterium I piszący uzyskał 2 punkty.

PRACA 6.

*Chłopiec i Dziewczynka robią ciasto ale chłopiec wałkóje A dziewczynka mu przeszkadza i chłopiec ma smtno mine. Bo chciał zrobić sam ciasto Ale dziewczynka robiła ma na złość i mu przeszkadzała i się z tego śmiała.**

*praca była bardzo pokreślona, trudna do odczytania, dlatego została przepisana

W powyższej pracy uczeń skoncentrował się na opisanu czynności wykonywanych przez dzieci oraz zachowań i emocji towarzyszącym tym działaniom. Uczeń nie opisał przestrzeni zatrzymanej w kadrze zdjęciowym, dlatego za kryterium I otrzymał 1 punkt.

Przykłady prac zredagowanych przez uczniów, które miały inną formę niż opis, to najczęściej opowiadania. Wśród analizowanych rozwiązań były też przepisy kulinarne. Przykłady takich wypowiedzi zamieszczono poniżej (praca 7., praca 8. i praca 9.). Prace te nie spełniły kryterium I, za ich treść uczniowie nie otrzymali żadnego punktu.

PRACA 7.

*Dzieci gotują dla rodziców obiad, żeby zrobić im niespodziankę. Dziewczynka i chłopiec robiom razem babeczki i faworki z kremem czekoladowym. Muszą napoczątku wyciągnąć wszystkie podstawowe składniki. Następnie podgrzać piekarnik. Wkładają ciasteczka do piekarnika. Rodzice przysli do domu i zjedli pyszne ciasteczka, które zrobi własne dzieci. To było bardzo ciekawy dzie chcieliśmy go powtórzyć.**

*praca była bardzo pokreślona, trudna do odczytania, dlatego została przepisana

PRACA 8.

Pewnego dnia dziewczynka i chłopiec robili ciasto. Używali dużo przypraw. Te ciasto będzie się składało z jajek, mąki, proszku do pieczenia, tymianku, mleka, jajek i żeczy do ugniecenia watek, stoik jakieś tam otworki i te ciasto będzie się składało z cukru pudru i jest jescz potrzebna tyzka. *

*praca była bardzo pokreślona, trudna do odczytania, dlatego została przepisana

PRACA 9.

iv - 10

10 jajek
tłoczone musie
Proszek
przyprawy do pieczenia
majonez
mankę
miske i wszystko wkładamy do miski i
mieszamy, dodajemy proszek do pieczenia i
mieszamy, wyjmujemy z miski ciasto kładziemy
i walcujemy i kładziemy ciastka które wkładujemy
do piekarnika i piec nagrzanym do 180°C przez 10
minut. Ciasteczka wyjmujemy i jemy razem z marmeladą.

Poniżej zamieszczono przykłady krótkich prac, które nie spełniły wymogu długości: co najmniej 5 linii lub 30 samodzielnych wyrazów.

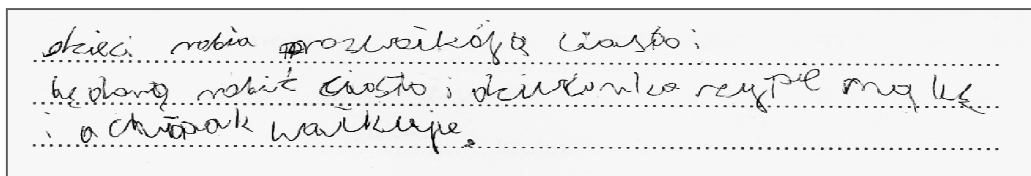
PRACA 10.

Dzisiaj są w kuchni i co robię,
Dzisiaj robię ciasto,
Przebił mleko ciasto
dziewczynko myje manke
Dzisiaj robię ciasto.

W graficznym rozmieszczeniu treści wypowiedzi łatwo zauważyć, że uczeń starał się, niestety, bez dobrego skutku, spełnić podany w poleceniu warunek długości pracy, (praca ucznia powinna zająć co najmniej 5 linijek) lub składać się z co najmniej 30 samodzielnych wyrazów. Ponieważ zredagowana wypowiedź była zbyt krótka, piszący nie uzyskał żadnego punktu za zadanie 9.

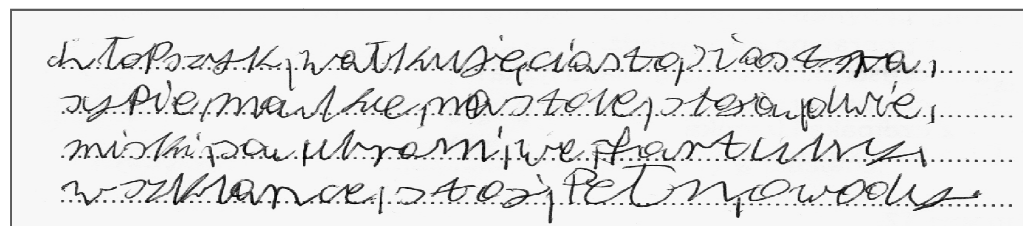
Kolejne prace: 11., 12., 13. i 14. również nie były oceniane, ponieważ były zbyt krótkie lub trudne do odczytania.

PRACA 11.

dzieci robia ~~proszk~~ ciasto i
by plony robic ciasto i ~~zrobic~~ ciasto
o ciastkach walczy.

PRACA 12.

do top... w...
z...
m...
w...

PRACA 13.

*Chłopiec i dziewczynka robiom ciasto na ciasteczka i ponczki kcom zrobic mamie i tacie niespodziankie.**

*praca była trudna do odczytania, dlatego została przepisana

PRACA 14.

*Widze dwuch dzieciakuw, którzy robiol ciastka.**

*praca była trudna do odczytania, dlatego została przepisana

KRYTERIA II, III i IV – POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA, ORTOGRAFICZNA I INTERPUNKCYJNA

Spełnienie wymogów poprawności językowej i ortograficznej okazało się dla szóstoklasistów trudniejsze niż spełnienie wymogów poprawności interpunkcyjnej. W wielu pracach występowały liczne błędy fleksyjne i składniowe. Uczniowie często nie radzili sobie także z wyznaczaniem granicy zdania. Błędy językowe zakłócały komunikatywność wypowiedzi oraz powodowały błędy interpunkcyjne polegające na tym, że w pracach brakowało kropek zamykających zdanie (podlegało to ocenie w zakresie poprawności interpunkcyjnej). Błędy ortograficzne najczęściej związane były z pisownią *ż-rz, u-ó*.

Reasumując, poziom zredagowanych przez uczniów prac był bardzo zróżnicowany. Duża grupa piszących dobrze poradziła sobie z opisaniem zdjęcia, szczególnie w zakresie kryterium I, czyli treści wypowiedzi, które były pełne, rozwinięte i ciekawe. Porównywalnie liczna grupa szóstoklasistów miała bardzo duże kłopoty ze zredagowaniem opisu osób, miejsca i czynności przedstawionych na zdjęciu. W wielu pracach egzaminatorzy zauważali brak dbałości o czytelność i estetykę zapisu, co najczęściej skutkowało niemożnością odczytania tekstu i jego oceny.

W pracy z uczniami z lekką niepełnosprawnością intelektualną przygotowanie do opisywania ludzi, sytuacji i rzeczy powinno uwzględniać ćwiczenia w zakresie uważnego obserwowania, następnie porządkowania spostrzeżeń. W dalszej kolejności niezbędne jest wyposażenie uczniów w podstawowe, konieczne do opisu słownictwo, następnie jego wzbogacanie.

Zadanie 13.

Napisz, jak rozumiesz powiedzenie *Nakarm głodnego, napój spragnionego*.

Uczniowie dobrze poradzi sobie ze zredagowaniem wypowiedzi interpretującej powiedzenie *Nakarm głodnego, napój spragnionego* (zadanie 13.I – pisanie). Za zadanie uczeń mógł uzyskać 2 punkty, 1 punkt za I kryterium z *pisania* – uczeń redaguje wypowiedź zgodną z tematem i II kryterium z *rozumowania* – uczeń uzasadnia własne zdanie. 8,2% uczniów nie podjęło próby zinterpretowania powiedzenia. Większość wypowiedzi szóstoklasistów była zgodna z poleceniem. Należy dodać, że w zadaniu tym ocenie podlegała tylko treść wypowiedzi, Uczniowie wyrażali własne opinie i próbowali je uzasadnić. Używali argumentów bliskich ich doświadczeniu życiowemu. Najczęściej wskazywali na potrzebę pomocy drugiemu człowiekowi. Wypowiedzi piszących były bardzo zróżnicowane – od krótkich i lakonicznych, po długie, bardzo rozbudowane. Poniżej zamieszczono wybrane, przykładowe prace uczniów*.

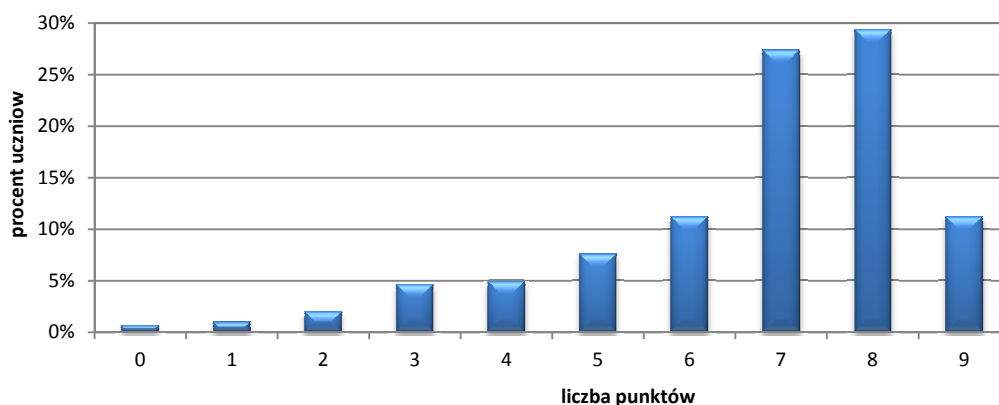
- *Łyżka jest zrobiona z gliny.* (0 punktów)
- *Człowiek jest spragniony, jak się nie napije soczku.* kryterium I (pisanie; uczeń pisze na temat – 1 punkt), kryterium II (rozumowanie; uczeń uzasadnia własne zdanie – 0 punktów), razem 1 punkt.
- *Ja rozumiem tak, że trzeba nakarmić i napoić, ponieważ trzeba sobie pomagać w każdych sytuacjach, niezależnie od tego, czy ktoś jest bogaty czy biedny.* kryterium I (pisanie; uczeń pisze na temat – 1 punkt), kryterium II (rozumowanie; uczeń uzasadnia własne zdanie – 1 punkt), razem 2 punkty.
- *To powiedzenie rozumiem tak, że trzeba pomagać innym. Jeśli trzeba pomóc komuś, to dajemy coś do jedzenia lub do picia. Są takie miejsca, gdzie się pomaga potrzebującym.*

* Kryterium I (pisanie; uczeń pisze na temat – 1 punkt), kryterium II (rozumowanie; uczeń uzasadnia własne zdanie – 1 punkt), razem 2 punkty.

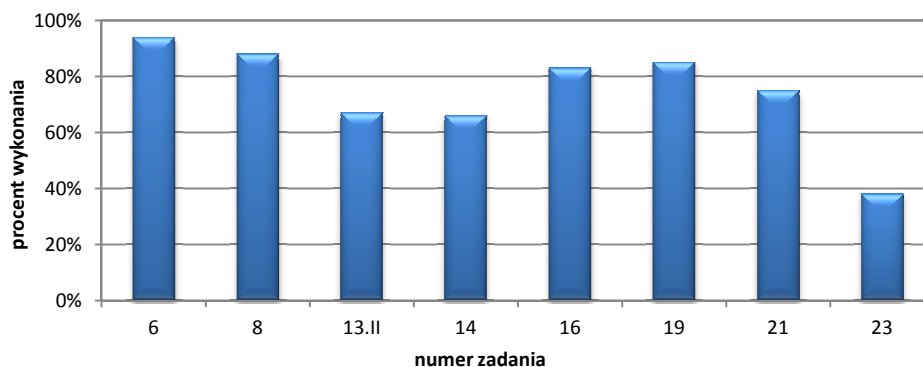
3. ROZUMOWANIE

Średni wynik w omawianym obszarze wyniósł 6,7 punktu (75% punktów możliwych do uzyskania). Maksymalną liczbę punktów za zadania z omawianego obszaru otrzymało 11,2% piszących, żadnego punktu nie uzyskało dwóch uczniów. Warto zauważyć, że 58% szóstoklasistów otrzymało 6, 7 lub 8 punktów. Rozkład wyników przedstawiono na wykresie 3.1.

Wykres 3.1. Rozkład wyników w *rozumowaniu* (arkusz niestandardowy S-8-142)

Wykres 3.2. Poziom wykonania zadań/czynności z rozumowania (arkusz niestandardowy S-8-142)

Prawie wszyscy piszący z powodzeniem rozwiązali zadanie 6. i poprawnie wskazali narząd zmysłu służący do rozpoznawania smaku. Zadanie to było bardzo łatwe dla szóstoklasistów. Rozwiązując zadanie 8., piszący wskazywali rysunek przedstawiający figurę geometryczną (sześciokąt) odpowiadającą opisowi w zadaniu. W kolejnym, łatwym dla szóstoklasistów zadaniu 19., musieli oni dokonać analizy praktycznej, opisanej w treści sytuacji i wybrać rysunek, który odpowiada wynikowi przedstawionego działania. W zadaniu 16. należało wskazać wyrażenie, za pomocą którego wykonuje się obliczenia adekwatne do opisanej w zadaniu sytuacji. Większości piszących wybranie poprawnej spośród trzech odpowiedzi nie sprawiło kłopotu. Ci, spośród piszących, którzy nie wybrali poprawnej odpowiedzi B, najczęściej zaznaczali odpowiedź A. Można przypuszczać, że mieli trudności z poprawnym odczytaniem i zrozumieniem treści zadania. Zadanie 21., łatwe dla większości uczniów z obu województw, badało, jak piszący posługują się kalendarzem. Podane informacje i daty należało przyporządkować odpowiednim dniom tygodnia znajdującym się na zamieszczonej przy zadaniu kartce z kalendarza. Niepokojące jest to, że korzystanie z kalendarza, tak powszechne i bardzo często konieczne w planowaniu różnych czynności, sprawia kłopoty uczniom.

Piszący mieli trudności z rozwiązaniem praktycznego, bliskiego doświadczeniu życiowemu zadania 14. Niepoprawnie wybierali szkło lub drewno jako dobre przewodniki ciepła. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne.

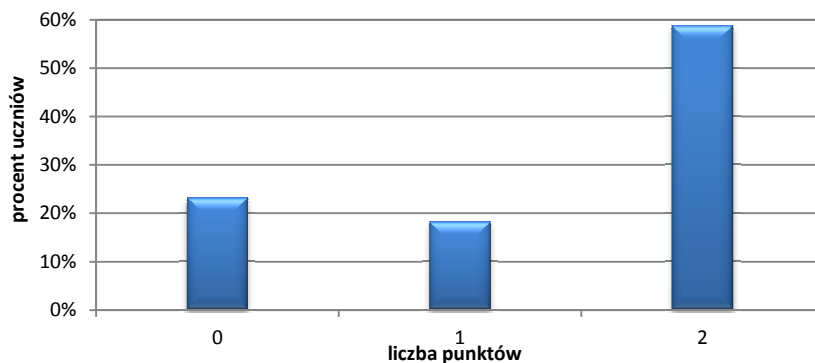
Już podczas sprawdzania prac niepokój i zdziwienie egzaminatorów budziły odpowiedzi, które wybierali uczniowie, rozwiązując zadanie 23. Niespełna 40% piszących poprawnie wskazało szereg, w którym zapisano produkty pochodzenia roślinnego. Bardzo często uczniowie wybierali jako prawidłową odpowiedź szereg, w którym zapisano produkty tylko pochodzenia zwierzęcego – *jaja, jogurt, masło*.

Otwarte zadanie 13. badające umiejętności z dwóch obszarów (kryterium I zostało omówione w części poświęconej *czytaniu*), w kryterium II sprawdzającym umiejętność wyrażania opinii, uzasadniania własnego zdania okazało się umiarkowanie trudne dla szóstoklasistów. Przykłady rozwiązań zadania z komentarzem zamieszczono we wcześniejszej części sprawozdania.

4. KORZYSTANIE Z INFORMACJI

Za poprawne rozwiązanie zadania 25., które badało poziom opanowania umiejętności z *korzystania z informacji*, uczeń mógł otrzymać 2 punkty. Szóstoklasiści uzyskali 68% punktów możliwych do zdobycia. Zadanie 25. było ostatnie w arkuszu – 2,6% uczniów nie podjęło próby jego rozwiązania.

Wykres 4.1. Rozkład wyników w *korzystaniu z informacji* (arkusz niestandardowy S-8-142)

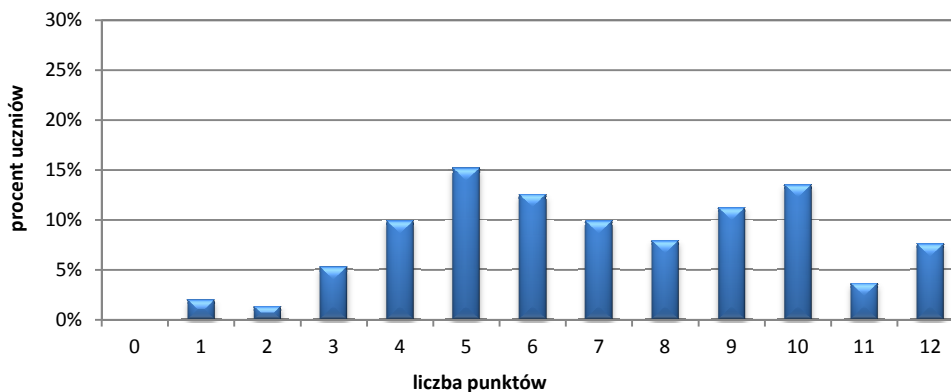

Prawie 60% szóstoklasistów umiało posłużyć się spisem treści jako źródłem informacji. Poprawnie dokończyli zdania, wykorzystując informacje z podanego fragmentu spisu treści. Należy zwrócić uwagę na to, że ponad 20% piszących nie udzieliło żadnej poprawnej odpowiedzi. Ci uczniowie nie otrzymali nawet 1 punktu za zadanie 25.

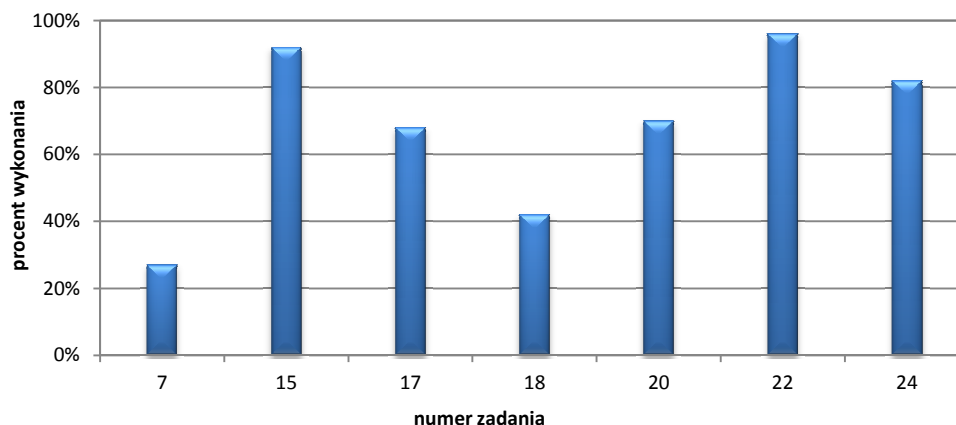
5. WYKORZYSTYWANIE WIEDZY W PRAKTYCE

Zgodnie z przyjętym planem testu najwięcej punktów uczniowie z lekką niepełnosprawnością intelektualną mogli otrzymać za zadania badające poziom opanowania umiejętności z obszaru *wykorzystywanie wiedzy w praktyce*. Na tegorocznym sprawdzianie szóstoklasiści rozwiązywali trzy jednopunktowe zadania zamknięte i cztery zadania otwarte. Za zadania otwarte mogli otrzymać 9 punktów. Średni wynik w tym obszarze wyniósł 7,1 punktu (59% punktów możliwych do zdobycia). Za poprawne rozwiązanie wszystkich siedmiu zadań z obszaru *wykorzystywanie wiedzy w praktyce* maksymalną liczbę (12 punktów) uzyskało 23 uczniów (7,6%). Podkreślić należy, że na tegorocznym sprawdzianie nie było szóstoklasistów z wynikami 0 punktów. Najniższy wynik (1punkt) uzyskało 6 uczniów. Rozkład wyników z tego obszaru przedstawiono na wykresie 5.1.

Wykres 5.1. Rozkład wyników w *wykorzystywaniu wiedzy w praktyce* (arkusz niestandardowy S-8-142)

Wykres 5.2. Poziom wykonania zadań z wykorzystywania wiedzy w praktyce (arkusz niestandardowy S-8-142)

Poziom wykonania zadań z omawianego obszaru, podobnie jak w ubiegłym roku, był zróżnicowany. Uczniowie najlepiej poradzi sobie z udzieleniem prawidłowych odpowiedzi do zadań: 15., 20., 22. i 24. Zadania te wymagały rozwiązania praktycznych, bliskich doświadczeniu uczniów problemów, z wykorzystaniem umiejętności matematycznych, przyrodniczych nawiązujących do sytuacji związanych z najbliższym środowiskiem, otoczeniem. Zadania te okazały się łatwe i bardzo łatwe dla szóstoklasistów.

Umiarkowanie trudne dla uczniów było zadanie 17., które polegało na wykonaniu obliczeń pieniężnych w typowej, znanej uczniom sytuacji. Należało obliczyć różnicę między ceną masła a ceną mleka i wskazać poprawną odpowiedź. Uczniowie, którzy wybierali niepoprawną odpowiedź, najczęściej wskazywali, że *masło jest droższe od mleka o 3,50 zł*. Należy przypuszczać, że piszący niedokładnie przeczytali trzon zadania i uznali, że muszą tylko odczytać z rysunku cenę masła.

Poziom opanowania umiejętności matematycznych sprawdzały dwa zadania otwarte – zadanie 7. i zadanie 18. Uczeń powinien przeanalizować treść każdego zadania, przyjmując strategię rozwiązania, zgodnie z którą dalej postępował, czy to wykonując obliczenia zgodne z przyjętą regułą matematyczną, czy też w inny, wybrany przez niego sposób. Szóstoklasista powinien zaprezentować, w jaki sposób rozwiązał problem i wynik jego działań powinien być zgodny z oczekiwanym.

W poprzednich latach zadania otwarte sprawiały szóstoklasistom z lekką niepełnosprawnością intelektualną kłopot, podobnie było i w tym roku. 4,5% uczniów nie podjęło próby rozwiązania zadania 7., natomiast 3,3% piszących nie realizowało zadania 18.

Zadanie 7.

Podłoga w kuchni ma kształt prostokąta i wymiary, jak na rysunku. Oblicz, ile metrów kwadratowych ma pole powierzchni tej podłogi. Zapisz obliczenia i uzupełnij odpowiedź.

W zadaniu 7. należało przedstawić właściwą metodę obliczenia pola powierzchni i poprawnie je obliczyć. Za wykonanie tych czynności uczeń otrzymywał 2 punkty. Jeżeli szóstoklasista podał tylko poprawny wynik, również powinien otrzymać 2 punkty. Jednak nikt z piszących tegoroczny sprawdzian nie zapisał takiego rozwiązania. W sytuacji, gdy uczeń tylko przedstawił metodę obliczenia pola powierzchni podłogi i na tym zakończył rozwiązywanie zadania lub wykonując obliczenia popełnił błąd rachunkowy, otrzymywał 1 punkt.

Zadanie 7. dobrze rozwiązało i otrzymało 2 punkty 25,1% uczniów, 1 punkt uzyskało 3,6% piszących. Poprawnej metody obliczenia pola powierzchni podłogi nie zapisało i nie otrzymało punktu za omawiane zadanie 71,3% szóstoklasistów.

Poniżej zamieszczono przykłady rozwiązań zadania 7. z arkuszy uczniowskich.

PRACA 1. (2 PUNKTY)

Odpowiedź: Pole powierzchni podłogi jest równe 12 m².

PRACA 2. (1 PUNKT)

Odpowiedź: Pole powierzchni podłogi jest równe 12 m².

PRACA 3. (1 PUNKT)

Odpowiedź: Pole powierzchni podłogi jest równe 12 m².

PRACA 4. (0 PUNKTÓW)

Odpowiedź: Pole powierzchni podłogi jest równe $14m \cdot 3m = 42 m^2$.

Dokonano analizy wszystkich zapisanych w arkuszach rozwiązań zadania 7. Uczniowie najczęściej popełniali błędy już przy przetwarzaniu tekstu zadania na działania arytmetyczne. Niepoprawnie ustalali metodę, ponieważ zamiast pola obliczali obwód prostokąta (przykład – praca 4.) W wielu rozwiązaniach tego zadania uczniowie popełniali błędy rachunkowe (przykłady – praca 2. i praca 3.).

Kolejne w arkuszu otwarte zadanie matematyczne (18.) polegało na obliczeniu wartości podanych produktów i wyznaczeniu reszty z 20 zł.

Zadanie 18.

Za 4 kartony mleka i 2 kostki masła mama zapłaciła banknotem 20 zł. Oblicz, ile reszty otrzymała mama. Zapisz obliczenia i uzupełnij odpowiedź.

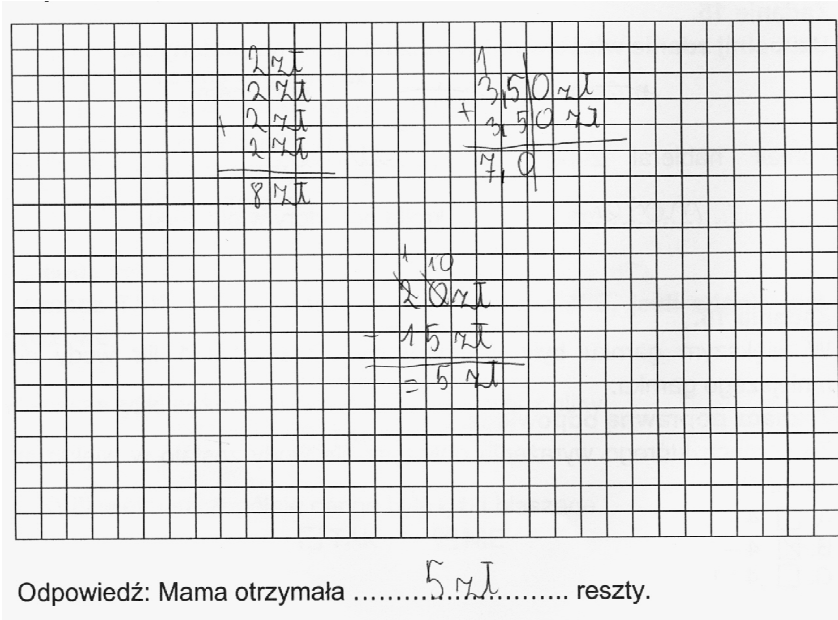
Maksymalną liczbę, 4 punkty za zadanie, mógł otrzymać uczeń, który przedstawił właściwy sposób obliczenia reszty i poprawnie przeprowadził wszystkie obliczenia. Jeśli piszący wykonał obliczenia, stosując dobrą metodę, ale popełnił błąd rachunkowy w jednym obliczeniu, albo obliczył resztę z zakupów tylko wszystkich kartonów mleka lub wszystkich kostek masła i poprawnie przeprowadził obliczenia – otrzymywał 3 punkty. Szóstoklasista, który przedstawił właściwy sposób obliczenia reszty, ale w obliczeniach popełnił błędy rachunkowe uzyskiwał 2 punkty. Jeśli uczeń tylko zapisał poprawny sposób obliczenia kosztów zakupu albo przedstawił dobrą metodę obliczenia reszty z zakupów wszystkich kartonów mleka lub masła i wykonując te obliczenia zrobił błędy rachunkowe, otrzymywał 1 punkt. Piszący nie uzyskiwał żadnego punktu, jeśli nie przedstawił właściwego sposobu obliczenia reszty.

Za poprawne rozwiązanie zadania 34% piszących uzyskało 4 punkty, 3 punkty – 6,3% uczniów, 2 punkty – 2,6% i 1 punkt 7,9% szóstoklasistów. Prawie połowa (49,2% piszących) nie otrzymała żadnego punktu.

Poniżej zamieszczono wybrane z arkuszy uczniów rozwiązania zadania 18.

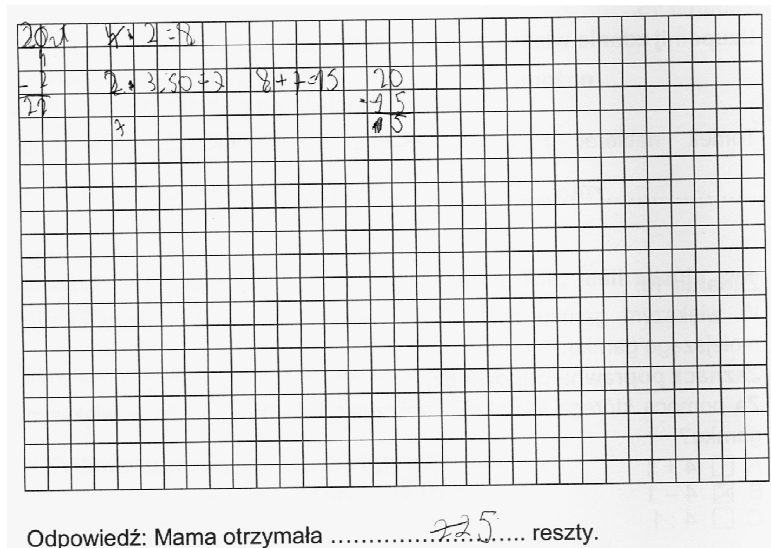
Zadanie otwarte daje możliwość różnorodnego podejścia ucznia do jego rozwiązania, co zostało zaprezentowane w pracach 1., 2. i 3.

PRACA 1. (4 PUNKTY)

Odpowiedź: Mama otrzymała 5 MJ reszty.

PRACA 2. (4 PUNKTY)

Odpowiedź: Mama otrzymała 22,5 reszty.

PRACA 3. (4 PUNKTY)

$2 + 2 + 2 + 2 + 3,50 + 3,50 = 8 + 6 + 1 = 15 \text{ zł} = 20 \text{ zł} = 5 \text{ zł}$

Odpowiedź: Mama otrzymała 5 zł reszty.

PRACA 4. (3 PUNKTY)

4
 2 zł 2 zł 2 zł 2 zł 8 zł
 $3,50 \text{ zł}$ $3,50 \text{ zł}$
 $30 - 10 = 20$

Odpowiedź: Mama otrzymała ~~40~~ 6 reszty.

Praca 3. i praca 4. to przykłady ciekawych nietypowych rozwiązań. W pracy 4. uczeń popełnił błąd rachunkowy, dlatego stracił 1 punkt, ale warto zwrócić uwagę na obraną przez piszącego metodę rozwiązania tego zadania. Nie jest to odosobniony przypadek.

PRACA 5. (2 PUNKTY)

$4 \cdot 2 = 8$ $2 \cdot 2,50 = 5$
~~8~~ ~~8 + 7 = 15~~ 15 zł

Odpowiedź: Mama otrzymała ~~15 zł~~ ^{15 zł} reszty.

Uczniowie często tracili punkt, ponieważ nie rozwiązywali zadania do końca, popełniali też błędy rachunkowe.

PRACA 6. (0 PUNKTÓW)

~~X~~
 $4 \cdot 2 + 20 = 8 = 28$

Odpowiedź: Mama otrzymała ~~28~~ reszty.

PRACA 7. (0 PUNKTÓW)

4	+	2	+	2	0	=	4
							1
							0
							6

Odpowiedź: Mama otrzymała26..... reszty.

Praca 6. i 7. to przykłady błędnych rozwiązań. Niepokój budzi to, że uczniowie nie potrafili skonfrontować wyniku obliczeń z danymi i mylili ilość produktów z ich ceną. Źle interpretowali treść zadania. Błędy takie najczęściej występowały w zadaniach, za które piszący nie otrzymywali punktów.